

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-VIII

SOCO8: Methods of Social research

Day and Date: Thursday, 30/11/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The last step of descriptive research design is.....
 - a) Report b) Conclusion c) An Epilogue d) All of the Above
- 2Is a proposition which can be put to test to determine validity.
 - a) Concept b) Sentence c) Hypothesis d) Statements
- 3 Hypothesis always clears the
 - a) Aims b) Collection c) Fraud d) Direction
- 4 A Hypothesis is a proposition to be.....
 - a) Tested b) Related c) Observed d) All of the Above
- 5 Sources of Hypothesis divides into two faction of
 - a) Positive and Negative b) Individual Sources, External Sources c) Flexible, Non flexible d) None of these
- 6 Possible explanations of events in the study subject ---
 - a) Hypothesis b) Theory c) Facts d) Observation
- 7 The research that is done before comprehensive research is called as follows.
 - a) Pilot Study b) Historical Study c) School studies d) Research
- 8 What does Science have to come up with for the final test.
 - a) Experiment b) Diagnosis c) Case studies d) Observation
- 9 Which of the following types does not appear in the research Design
 - a) Descriptive b) Diagnostic c) Exploratory d) Framework
- 10is considered to be the last step in the scientific method
 - a) Collection of facts b) Formulation of problems c) Formation of assumptions d) Report writing
- 11 This is the third step of descriptive research design.
 - a) Problem formulation b) Observation c) Sample selection d) Report writing
- 12This is the fifth step of research methodology.
 - a) Questionnaire b) Observation c) Research design d) Schedule .

- 13 According to him, science develops only through the continuous action and reaction of theories and facts.
- a) Good and Hat b) Casing c) CH Kule d) Ramnath
- 14 Society has become a..... while studying the researcher
- a) Laboratory b) Exchange c) Conflict d) Cooperation
- 15 Alteration of research findings is also a act
- a) Moral b) Immoral c) Extrinsic d) Extrinsic

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Objectives of Social Research
- 2 Nature of Social Research
- 3 Exploratory Research Design
- 4 Use of research in development work

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Interrelation between fact and theory
- 2 Social Research
- 3 Qualities of the researcher
- 4 Responsibilities and duties of the researcher

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Develop a descriptive research design
- 2 Explain the importance of social research method

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 वर्णनात्मक संशोधनात्मक आराखड्याची शेवटची पायरी म्हणजे.....

अ) अहवाल लिहिणे ब) निष्कर्षकाढणे क) समारोप करणे ड) यापैकीसर्व

- 2 ११) ज्या विधानाची सत्यासत्यता पडताळून पाहणे शक्य आहे, त्यास..... म्हणतात.

अ) संकल्पना ब) वाक्य क) गृहीतकृत्य ड) विधान

- 3 गृहीतकृत्याची नेहमी स्पष्ट असते.

अ) ध्येय ब) संकलन क) फसवे ड) दिशा

- 4 केल्या जाणाऱ्या विधानात गृहीत कृत्य असे म्हणतात.

अ) परिक्षण ब) संबंधीत क) निरीक्षण ड) वरील सर्व

- 5 गृहीतकृत्याच्या उगमस्तोतांचे..... या दोन विभागात विभाजन केले जाते.

अ) सकारात्मक व नकारात्मक ब) व्यक्तिगतस्तोत व बाह्यस्तोत क) लवचिक व अलवचिक ड) यापैकी नाही

- 6 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे
- अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण
- 7 २२) व्यापक संशोधनच्या आधी जे संशोधनकेले जाते त्यास खालीलपैकी काय म्हणतात .
- अ) पथदर्शक अभ्यास ब) ऐतिहासिक अभ्यास क) शालेय अभ्यास ड) संशोधन
- 8 शास्त्राला शेवटच्या चाचणीसाठी कोणत्या बाबीकडे यावे लागते .
- अ) प्रयोग ब) निदान क) व्यष्टीअध्ययन ड) निरीक्षण
- 9 खालीलपैकी प्रकार संशोधन आराखड्यात दिसून येत नाही .
- अ) वर्णनात्मक ब) निदनात्मक क) अन्वेषणात्मक ड)चोकाटात्मक
- 10 वैज्ञानिक पद्धतीच्या पायऱ्यामध्ये..... ही शेवटची पायरी मानली जाते
- अ) तथ्य संकलन ब) समस्यासूत्रंन क)गृहीतकाचे निर्मिती ड) अहवाललेखन
- 11 ही वर्णनात्मक संशोधन आराखड्याची तिसरी पायरी आहे.
- अ) समस्या सूत्रण ब) निरीक्षण क) नमुना निवड ड)अहवाललेखन
- 12ही संशोधन पद्धतीची पाचवीपायरी आहे.
- अ) प्रश्नावली ब) निरीक्षण क) संशोधन आराखडा ड) अनुसूची
- 13यांच्या मते सिद्धांत व तथ्ये यांच्या सततच्या क्रिया व प्रतिक्रिया यातूनच विज्ञानाचा विकास होत असतो.
- अ) गुड व हॅट ब) केसिंग क) सी.एच.कुले ड) रामनाथ
- 14 संशोधकला अभ्यास करताना समाज ही एक..... झाली आहे.
- अ) प्रयोगशाळा ब) विनिमय क) संघर्ष ड) सहकार्य
- 15 संशोधन निष्कर्षामध्ये फेरबदल करणे सुद्धा हे एक कृत्य आहे
- अ) नैतिक ब) अनैतिक क)बाह्य ड) अबाह्य

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक संशोधनाची उद्दीष्टे
- 2 सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप
- 3 अन्वेषणात्मक संशोधन आराखडा
- 4 विकास कामात संशोधनाचा होणारा उपयोग

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 तथ्य व सिद्धांत यांच्यातील परस्परसंबंध
- 2 सामाजिक संशोधन
- 3 संशोधकाचे गुण
- 4 संशोधकाची जबाबदारी आणि कर्तव्य

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 वर्णनात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.
- 2 सामाजिक संशोधनपद्धतीचे महत्व विषद करा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-VIII

SOCO8: Methods of Social research

Day and Date: Thursday, 30/11/2023

Total Marks: 60

Page 4

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 वर्णनात्मक संशोधनात्मक आराखड्याची शेवटची पायरी म्हणजे.....
अ) अहवाल लिहिणे ब) निष्कर्षकाढणे क) समारोप करणे ड) यापैकीसर्व

Option 1

- 2 ११) ज्या विधानाची सत्यासत्यता पडताळून पाहणे शक्य आहे, त्यास.....म्हणतात.
अ) संकल्पना ब) वाक्य क) गृहीतकृत्य ड) विधान

Option 3

- 3 गृहीतकृत्याची नेहमी स्पष्ट असते.
अ) ध्येय ब) संकलन क) फसवे ड) दिशा

Option 4

- 4 केल्या जाणाऱ्या विधानात गृहीत कृत्य असे म्हणतात.
अ) परिक्षण ब) संबंधीत क) निरीक्षण ड) वरील सर्व

Option 4

- 5 गृहीतकृत्याच्या उगमस्तोतांचे..... या दोन विभागात विभाजन केले जाते.
अ) सकारात्मक व नकारात्मक ब) व्यक्तिगतस्तोत व बाह्यस्तोत क) लवचिक व अलवचिक ड) यापैकी नाही

Option 2

- 6 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे
अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण

Option 1

- 7 २२) व्यापक संशोधनच्या आधी जे संशोधनकेले जाते त्यास खालीलपैकी काय म्हणतात .
अ) पथदर्शक अभ्यास ब) ऐतिहासिक अभ्यास क) शालेय अभ्यास ड) संशोधन

Option 1

- 8 शास्त्राला शेवटच्या चाचणीसाठी कोणत्या बाबीकडे यावे लागते .
अ) प्रयोग ब) निदान क) व्यष्टीअध्ययन ड) निरीक्षण

Option 1

- 9 खालीलपैकी प्रकार संशोधन आराखड्यात दिसून येत नाही .
अ) वर्णनात्मक ब) निदनात्मक क) अन्वेषनात्मक ड)चोकाटात्मक

Option 4

- 10 वैज्ञानिक पद्धतीच्या पायऱ्यांमध्ये..... ही शेवटची पायरी मानली जाते
अ) तथ्य संकलन ब) समस्यासूत्रंन क)गृहीतकाचे निर्मिती ड) अहवाललेखन

Option 4

- 11 ही वर्णनात्मक संशोधन आराखड्याची तिसरी पायरी आहे.
अ) समस्या सूत्रण ब) निरीक्षण क) नमुना निवड ड)अहवाललेखन

Option 3

- 12ही संशोधन पद्धतीची पाचवीपायरी आहे.
अ) प्रश्नावली ब) निरीक्षण क) संशोधन आराखडा ड) अनुसूची

Option 3

- 13यांच्या मते सिद्धांत व तथ्ये यांच्या सततच्या क्रिया व प्रतिक्रिया यातूनच विज्ञानाचा विकास होत असतो.
अ) गुड व हॅट ब) केसिंग क) सी.एच.कुले ड) रामनाथ

Option 1

14 संशोधकला अभ्यास करताना समाज ही एक..... झाली आहे.

अ) प्रयोगशाळा ब) विनिमय क) संघर्ष ड) सहकार्य

Option 1

15 संशोधन निष्कर्षामध्ये फेरबदल करणे सुद्धा हे एक कृत्य आहे

अ) नैतिक ब) अनैतिक क)बाह्य ड) अबाह्य

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सामाजिक संशोधनाची उद्दीष्टे

Ans:

2 सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप

Ans:

3 अन्वेषणात्मक संशोधन आराखडा

Ans:

4 विकास कामात संशोधनाचा होणारा उपयोग

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 तथ्य व सिद्धांत यांच्यातील परस्परसंबंध

Ans:

2 सामाजिक संशोधन

Ans:

3 संशोधकाचे गुण

Ans:

4 संशोधकाची जबाबदारी आणि कर्तव्य

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 वर्णनात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.

Ans:

2 सामाजिक संशोधनपद्धतीचे महत्व विषद करा

Ans:
